

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК7. ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Історія та правознавство)
Факультет	Географії, історії та туризму
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	I
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.п.н., доц. Пагута Тамара Іванівна
Контактна інформація	tamara.paguta@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Дисципліна «Педагогіка та психологія освітньої діяльності» інтегрує знання про індивідуальний світ людини, взятий у психологічних закономірностях його розвитку та функціонування (психологічний аспект), та знання щодо функцій і механізмів управління розвитком людини (педагогічний аспект). Програма передбачає формування психолого-педагогічної скерованості мислення здобувачів вищої освіти, закладення фундаменту професійної діяльності, оскільки психолого-педагогічні знання й уміння дозволяють вчителю та викладачеві організувати процес виховання та навчання, орієнтований на потреби і можливості конкретних здобувачів освіти. Неможливо говорити про ефективність педагогічного впливу без опори на психологічні знання. Навчальна дисципліна передбачає поглиблення теоретичних і практичних знань, умінь, навичок направлених на особистісний і професійний розвиток здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в галузі психолого-педагогічних знань. Курс спрямований на формування сучасного фахівця загальної середньої освіти, фахової передвищої та вищої освіти здатного до передачі знань та розуміння особистості здобувача освіти, а також розуміння механізмів та закономірностей побудови освітнього процесу, визначенні та створенні умов для успішного оволодіння науково-практичними знаннями на основі аналізу механізмів психології та педагогіки освітньої діяльності та її структурних елементів.</p>
Мета та цілі	<p>Мета навчальної дисципліни: вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія освітньої діяльності» полягає у формуванні в майбутніх фахівців систематизованих психолого-педагогічних уявлень, теоретичних знань та практичних умінь, які дозволять їм адекватно і ефективно використовувати одержані психолого-педагогічні знання в своїй професійній діяльності; ознайомлення з психологічними особливостями педагогічної діяльності, сучасними парадигмами та інноваційними технологіями реалізації навчально-виховного впливу з метою всебічного розвитку особистості, а також здійснення практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних проблем у професійній педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати</p>

	<p>потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p> <p>ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.</p> <p>ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p> <p>ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>ПК9. Здатність до соціальної комунікації; розуміння та сприйняття принципів толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти.</p>
Результати навчання	<p>Опанування дисципліною «Педагогіка та психологія освітньої діяльності» забезпечить наступні результати:</p> <p>РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p> <p>РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p> <p>ПРН6. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти.</p> <p>ПРН7. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.</p> <p>ПРН8. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень.</p> <p>ПРН10. Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, активно долучатися до діяльності професійних спільнот.</p> <p>ПРН13. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.</p>
Soft skills:	<p>Визначити та прописати для відповідного силабуса дисципліни Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності (До soft skills зараховують навички комунікації, лідерство, працювати в команді, раціонально використовувати свій час, розуміння важливості обраної професії, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше).</p>
Пререквізити	<p>Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на загальних компетентностях, сформованих у процесі вивчення навчальних дисциплін Загальна педагогіка, Психологія під час здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні основи системи освіти України			
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки та психології освітньої діяльності	Педагогіка і психологія вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Стандартизація поняттєво-термінологічного апарату педагогіки і психології вищої школи. Предмет педагогіки і психології вищої школи. Мета вищої освіти. Реалізація функцій педагогіки і психології вищої школи. Основні поняття педагогіки і психології вищої школи: розвиток, навчання, освіта, виховання, професійна підготовка, самовиховання,	Індивідуальний проект, Структурна схема	6

	самоосвіта, педагогічна система, педагогічний процес, педагогічна діяльність. Педагогічний процес у вищій школі. Основні завдання педагогіки і психології вищої школи.		
Тема 2. Система освіти в Україні	Основні нормативні документи, які регламентують діяльність вітчизняних закладів освіти. Принципи побудови системи освіти України. Складники системи освіти України: дошкільна освіта, повна загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, вища освіта, післядипломна освіта. Рівні вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл), перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень, третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень, науковий рівень. Ступені вищої освіти. Суть вищої педагогічної освіти. Завдання вищої педагогічної освіти. Основні принципи, на яких базується педагогічна освіта України. Система педагогічної освіти, напрямки її реалізації. Характеристика вищих педагогічних учбових закладів. Державні стандарти педагогічної освіти. Спеціальності та спеціалізації з підготовки педагогічних працівників.	Індивідуальний креативний проєкт «Система освіти в Україні»	12
Тема 3. Психологічні особливості учнівського та студентського колективів	Поняття колективу: суть, ознаки, функції, структура. Етапи розвитку дитячого колективу. Самоврядування в колективі. Психологічна характеристика студентського колективу. Адаптація студентів до навчання у закладі вищої освіти. Типологія студентів. Права та обов'язки студентів.	Висловлювання відомих постатей про колектив, засоби діагностики колективу	6
Тема 4. Організація освітнього процесу в ЗЗСО, ЗФПО та ЗВО	Загальне поняття освітнього процесу. Учасники освітнього процесу. Умови підвищення якості освітнього процесу. Організація освітнього процесу в ЗЗСО, ЗФПОЗВО. Поняття безпечного та інклюзивного середовища. Поняття про види навчальної діяльності у ЗЗСО, ЗФПО та ЗВО.	Презентація безпечного та інклюзивного освітнього середовища	6
Тема 5. Процес навчання в ЗЗСО, ЗФПО та ЗВО	Суть процесу навчання, закономірності навчання, принципи навчання, структура процесу навчання, мотиви навчальної діяльності здобувачів освіти. Методи навчання, форми навчання в ЗЗСО, ЗФПО та ЗВО. Форми контролю в ЗЗСО, ЗФПО та ЗВО.	Практичні завдання	6
Тема 6. Зміст освіти та планування освітнього процесу в ЗЗСО, ЗФПО та ЗВО	Загальне поняття про зміст освіти. Стандарти освіти. Зміст освіти в ЗЗСО. Зміст освіти в ЗФПО, ЗВО. Система планування в ЗЗСО, ЗФПО та ЗВО.	Аналіз стандартів загальної середньої освіти та вищої освіти, план освітнього процесу в ЗЗСО	6
Тема 7. Освітні технології навчання в ЗЗСО, ЗФПО та ЗВО	Поняття «технологія» в історії освіти. Структура освітніх технологій. Типологія освітніх технологій. Навчальні технології. Інформаційно-комунікаційні технології. Ігрові технології. Проєктні технології. Технології дистанційного навчання. Кейс-технологія. Портфоліо-технологія.	Презентації освітніх технологій	6
Змістовий модуль 2. Психологія професійної педагогічної діяльності			

8. Психологія педагогічної діяльності та особистості педагога	Психологічна характеристика професійної діяльності педагога. Структура діяльності педагога. Професійне становлення педагога та формування психологічних компетенцій. Педагог як суб'єкт педагогічної діяльності	Есе «Яким я бачу педагога ХХІ століття» Портфоліо педагога	6
9. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії педагога із здобувачами освіти.	Значення педагогічного спілкування як форми контактної педагогічної взаємодії. Психологічна характеристика педагогічної взаємодії. Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні педагога та здобувачів освіти. Діалогічне спілкування, його психологічна характеристика.	Презентація стилів спілкування, Аналіз педагогічних ситуацій	6

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ
Основна

1. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. К. : НАУ, 2015. 240 с.
2. Галузинський В.М., Євтух М. Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. К.: ННТЛ, 2010.
3. Городиська В., Пантіюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : Редакц.- видавн. відділ ДДПУ, 2014. 307 с.
4. Грицай Ю. О. Освіта—школа—вчитель: навчальний посібник. Миколаїв: МДПУ, 2000. 221с.
5. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
6. Золотарьова І. М. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей) / І. М. Золотарьова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 36 с.
7. Інноваційні освітні технології: Івано-Франківська область : інформ. довідник / авт.-упоряд.: О. Я. Мариновська, Р. М. Зуб'як. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. 68 с.
8. Колупаєва А. А., Савчук Л. О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 274 с.
9. Костик Л. Б. Основи професійно-педагогічного спілкування: метод. реком. до самостійної роботи студентів. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 52 с
10. Лисогор Л., Берендєєв С., Косенчук Ю. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Випуск 1 : Навчально-методичний посібник. Київ, 2023. 117 с.
11. Мацко Л. А., Прищак М. Д., Годлевська В. Г. Основи психології та педагогіки: навчальний посібник для студентів заочної форми навчання. Вінниця: ВНТУ, 2009. 163 с.
12. Мельничук Л. Б., Шкабаріна М. А. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник. Львів: «Новий Світ-2000». 2020. 266 с.
13. Методичні матеріали з курсу «Психологія педагогічної діяльності» / Укладачі: Л.П. Бутузова, О.Л. Мачушник. Житомир, 2019. 100 с.
14. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
15. Мудрість учіння. Кроки до успіху. Упоряд. Г. С. Сазоненко. К.: Магістр, 1995. 192 с.
16. Освітні технології : навч.-метод. посібник для здобувачів освіти освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» / уклад. : Г. Ф. Пономарьова, С. Б. Беляєв, О. О. Бабакіна, В. А. Литвин ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. 266 с.
17. Основи психології та педагогіки вищої школи (пам'ятка для аспірантів). Навчально-методичний посібник / [О. Є. Коваль]. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2013. 90 с.
18. Остополець І. Ю., Чернякова О.В. Психологія педагогічної діяльності : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей: 014 Середня освіта (Фізична культура), 014 Середня освіта (Математика), 014 Середня освіта (Фізика), 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), 014 Середня освіта (Мова і література (російська)), 014 Середня освіта (Українська мова і література). ДДПУ. 2021. 75 с.
19. Педагогіка і психологія вищої школи. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 016 «Спеціальна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти / Укладач С.В. Стеблюк. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022. 42 с.
20. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків : НФаУ, 2019. 248 с.
Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге вид.: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 128 с.

21. Педагогічна психологія: методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» / укладач Барчій М.С. Мукачєво: МДУ, 2021. 37 с.
22. Педагогічна психологія: Методичні рекомендації. / Укладачі Т.В. Коломієць, Т.В. Можаровська, Т.М. Шапран. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2018. 97с.
23. Погоріла С. Г., Тимчук І. М. Педагогіка та психологія вищої школи: методичні вказівки для студентів галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності: 101 «Екологія та охорона навколишнього середовища» (ОКР магістр) за кредитно-трансферною системою організації навчального процесу. Біла Церква, 2018. 31с.
24. Психологія педагогічної діяльності: Опорний конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання Спеціальності 014.02 Середня освіта Спеціалізація 014.021 Англійська мова і література / Укладач Б. В. Барчі. Мукачєво: МДУ, 2022. 57с.
25. Степанов О. М, Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. К. : Академвидав, 2006. 520 с.

Допоміжна

1. Авраменко С. Мовленнєва особистість майбутнього вчителя в аспекті толерантності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2010. № 2. С. 138-145.
2. Андрощук І. Мотивація навчальної діяльності учнів як педагогічна проблема. *Педагогічний вісник Поділля*. 2022. №3. С. 2-3. URL: <http://surl.li/lusqb>
3. Бойчук В. М., Бойчук О. Ю., Лісова А. В. Взаємозв'язок педагогіки і психології у освітньому процесі, як основа підготовки фахівців. URL: <http://surl.li/luszb>
4. Глушук Т. Дидактична адаптація як складова загальної адаптації студентів-першокурсників. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2009. № 28. С. 31-37. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2009_28_7
5. Данилова Г. Акмеологічна модель педагога в XXI столітті. *Рідна школа*. 2003. № 6. С. 6-9.
6. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://surl.li/dgprnq>
7. Закон України «Про освіту» URL: <http://surl.li/dgpnt>
8. Кваліфікаційні характеристики посад педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів та установ освіти [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України // Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науковопедагогічних працівників навчальних закладів : Наказ Міністерства освіти і науки України № 665. URL: <http://surl.li/dgprnw>
9. Концепція педагогічної освіти. *Інформаційний збірник Міністерства освіти України*. 1999. № 8. С. 9 - 25.
10. Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти. Про затвердження галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2013 р. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/
11. Концепція розвитку освіти України на період 2015-2025 років : Проект. Стратегічна дорадча група «Освіта» ; МОН України. URL: <http://surl.li/dgpoi>
12. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <http://surl.li/jhth>
13. Мачинська Н. І. Сучасні форми організації начального процесу у вищій школі: [навчально-методичний посібник]. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180
14. Методичні рекомендації щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладі вищої освіти. URL: <http://surl.li/ahqdh>
15. Мотивація як фактор успіху навчальної діяльності / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека ; уклад. : Грущенко С. І. ; вступ. ст. та бібліограф. ред. Неудачиної Т. І.; відп. ред. Коробкіна О. Г. Харків : ХНПУ, 2019. 40 с.
16. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2016. 448 с.
17. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України від 25.06.2013 № 344/2013 [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/dgproq>
18. Щербань П. М. Прикладна педагогіка: Навчально-методичний посібник. К., 2002. 215 с.
19. Янкович О., Беднарєк Ю., Анджєєвська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 212 с.
20. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.

Інтернет-ресурси:

1. Законодавство України. URL: <https://rada.gov.ua/news/zak>
2. Наукова періодика URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>

3. Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія». URL: <http://chitalka.info/psy.html>.
4. Психологія UA. URL: <http://psychologiya.org.ua/>
5. Студентська бібліотека. URL: <http://studentbooks.com.ua/>
6. Всеукраїнська електронна бібліотека. URL: <http://youalib.com.ua/>
7. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів.- URL: <http://surl.li/lxijl>
8. Державні бібліотеки України та інших країн. - URL: <http://surl.li/lxijo>
9. Електронний журнал «Народна освіта» (наукове фахове видання).- URL: <http://surl.li/lxijis>
10. Матеріали міністерства освіти і науки, молоді та спорту України URL: (www.mon.gov.ua)
11. Освітні ресурси. URL: http://intellect-invest.org.ua/educ_resources/

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Для того, щоб успішно опанувати навчальну дисципліну здобувачу другого (магістерського) рівня вищої освіти необхідно бути присутньому на заняттях, брати активну участь під час обговорень теоретичних питань, тестувань, презентацій результатів самостійних робіт, виконанні практичних завдань, аналізу психолого-педагогічних ситуацій, презентацій, розробки особистого портфоліо, як майбутнього професіоналу освітньої педагогічної діяльності. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. У разі пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття з виконанням практичних завдань. Виконати індивідуальне завдання та завдання самостійної роботи.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-7)	48
Змістовий модуль 2 (теми 8-9)	12
Підсумковий контроль (теми 1-9) - залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни